

Hänvisning
VN/23332/2026

Arbets- och näringsministeriet

kirjaamo.tem@gov.fi

Kontaktperson
Camilla Hägglund-Palmqvist

Ärende

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om datacenterregistret

Arbets- och näringsministeriet har begärt ett utlåtande av Ålands landskapsregering om ett utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om datacenterregistret. Utlåtandet ska lämnas senast den 2 oktober 2026.

Bakgrund

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om datacenterregistret. Genom lagen skulle det inrättas ett nationellt register över datacenter och föreskrivas om datacenters anmälningsskyldighet. Syftet är att förbättra myndigheternas lägesbild av befintliga och planerade datacenter samt deras användning, ägarförhållanden, elförbrukning och inverkan på elnätet. Försörjningsberedskapscentralen föreslås ansvara för registret, ta emot anmälningar och utöva tillsyn samt upprätthålla en nationell lägesbild över datacenter.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2027. För datacenter som vid lagens ikraftträdande är under uppförande eller i drift och som omfattas av lagens tillämpningsområde ska anmälan lämnas senast den 30 juni 2027.

Bakgrunden till förslaget är den ökande mängden datacenterinvesteringar i Finland och datacenters betydande och långsiktiga elförbrukning. Datacenters lokalisering och genomförandetidtabeller kan påverka elproduktionens tillräcklighet, elnäten och den regionala infrastrukturen. Ett datacenterregister föreslås därför ge myndigheterna en mer heltäckande och framåtblickande nationell lägesbild av datacenterverksamheten.

Behörighetsfördelning

Enligt 27 § 34 punkten i självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991) har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om beredskap inför undantagsförhållanden.

Försörjningsberedskapscentralens organisation och verksamhet faller under rikets lagstiftningsbehörighet enligt 27 § 3 punkten i självstyrelselagen.

Elförsörjning, elnät och energiinfrastruktur är åländsk behörighet enligt självstyrelselagen 18 § 22 p. Ansvariga myndigheter på Åland är Ålands landskapsregering och Ålands energimyndighet. Således är även elförbrukningen och inverkan på elnätet på Åland åländsk behörighet.

Landskapsregeringens utlåtande

Landskapsregeringen har inte tagit del av hela förslaget på svenska utan endast propositionens huvudsakliga innehåll och paragraftexten. Enligt 38 § självstyrelselagen för Åland ska skriftväxling mellan statliga myndigheter och landskapsregeringen ske på svenska. Om ett lagstiftningsärende inte är av särskild betydelse för Åland, men det ansvariga ministeriet anser att det vill informera landskapsregeringen om ärendet eller bereda landskapsregeringen tillfälle att yttra sig får informationen ges med en tillräcklig sammanfattning på svenska av de huvudsakliga lagförslagen och paragraffförslagen på svenska, vilka samtliga exempelvis kan ingå i ett betänkande som i övrigt publicerats enbart på finska. Landskapsregeringen gör bedömningen att den översättning som gjorts inte är tillräcklig för att landskapsregeringen ska kunna avge ett fullständigt yttrande. Landskapsregeringen yttrar sig således enbart över den information som finns på svenska.

Landskapsregeringen konstaterar att utkastet till proposition inte innehåller någon bedömning av behörighetsfördelningen enligt självstyrelselagen eller någon särskild konsekvensbedömning av förslagets verkningar för Åland. Landskapsregeringen anser att dessa aspekter bör beaktas i den fortsatta beredningen. Mot bakgrund av den knapphändiga och kortfattade svenskspråkiga översättningen är det ytterst svårt att bedöma förslagets verkningar för Ålands del och att bedöma huruvida förslaget kan omfatta Åland.

Den föreslagna lagen syftar till att inrätta ett nationellt register över datacenter samt att förbättra myndigheternas nationella lägesbild av datacenter, deras elförbrukning och inverkan på elnätet. Försörjningsberedskapscentralen föreslås ansvara för registret, ta emot anmälningar och utöva tillsyn samt upprätthålla lägesbilden. Landskapsregeringen konstaterar att förslaget huvudsakligen anknyter till rikets behörighet. Om försörjningsberedskapscentralen samlar in och sammanställer en lägesbild gällande detta behöver Åland kunna få del av den. Åland är kopplat till det svenska elnätet men har reservkraft från Finland via Finlandskabeln. Om det krävs sekretessbrytande bestämmelser gällande informationsgången mellan försörjningsberedskapscentralen och självstyrelsemyndigheterna bör dessa införas i lagstiftningen.

Landskapsregeringen gör således bedömningen att den föreslagna lagen till dessa delar berör rikets lagstiftningsbehörighet och således inte åländsk lagstiftningsbehörighet.

Landskapsregeringen har i övrigt inga anmärkningar mot utkastet till proposition.

Minister

Ingrid Zetterman

Jurist

Camilla Hägglund-Palmqvist